

PREČO SA ODÚČAŤ ŽIŤ TELESNE?

425/2016

www.inky.sk

4. 3. 2016

Boží život – Raj – nedôvera, strach, sebeckto, hriech – nový svet, nový život – neschopní Neba? – nutná zmena

Pozorne si prečítajme Pavlove slová: „*Tí, čo žijú podľa tela, zmyšľajú telesne, ale tí, čo žijú podľa Ducha, zmyšľajú duchovne.*“⁶ *A zmyšľat podľa tela je smrť, kým zmyšľat podľa Ducha je život a pokoj.*⁷ *Ved' zmyšľat podľa tela je nepriateľstvom voči Bohu, lebo sa nepodriaďuje Božiemu zákonu - a ani sa nemôže.*⁸ *A tak tí, čo žijú telesne, nemôžu sa páčiť Bohu.*⁹ *Lenže vy nežijete telesne, ale duchovne, pravda, ak vo vás prebýva Boží Duch. Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho.*¹⁰ *Ale ak je vo vás Kristus, telo je síce pre hriech mŕtve, no duch je život pre spravodlivosť.*¹¹ *A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživi aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás.*¹² *A tak, bratia, sme dlžníkmi, ale nie telu, aby sme museli žiť podľa tela.*¹³ *Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť.*¹⁴ *Ved' všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi“* (Rim 8,5-14 SSV). Zhrnuté krátko a stručne: **Boh žije duchovne. My žijeme telesne. Ak chceme žiť s Bohom duchovne, musíme si odvyknúť žiť telesne a navyknuť si žiť duchovne.** Dobré. A teraz – čo presne si pod tým predstavíte?

Ako obyčajne, **musíme začať v samom srdci všetkého a tým je Boh – presnejšie, Božie spoločenstvo Trojice.** Krátko a stručne: v tomto Božom spoločenstve lásky sa Otec úplne celý daruje Synovi. Syn sa teda vôbec a nijako nemusí starať o seba, pretože je o Neho v láske úplne a dokonale postarané Otcom. Jeho jedinou starosťou tak je láska k Otcovi, v ktorej sa aj Syn úplne a celý daruje Otcovi, takže ani Otec sa nijako nemusí stať o seba, pretože je o Neho postarané Synovou láskou. Tak nejako by sme si to mohli „po ľudsky“ vysvetliť. Výsledkom je dokonalá sloboda k dokonalej láske založenej na dokonalej a absolútnej dôvere.

Keď Boh tvorí človeka, tak ho tvorí preto, aby ho pozval do tohto istého vzťahu lásky so sebou¹. Preto ho „umiestňuje“ do Raja. Raj – to je miesto, kde je o človeka dokonale postarané Božou láskou². Človek sa pre seba v ničom, nijako a o nič nemusí starať, nemusí sa o nič strachovať, pretože všetko mu je darované milujúcim Bohom. Je tak – rovnako ako Boh – úplne slobodný k láske, k tomu, aby 100% zo seba vracal v láske Bohu, po vzore Boha, ktorý mu 100% seba v rovnakej láske dáva ako prvý. A Raj mu poskytuje aj nástroj tejto lásky: spoločné dielo, ktoré môže „obrábať a strážiť“ a ako spolustvoriteľ Stvoriteľa ho privádzať k stále väčšej kráse a nádhere k sláve a radosti Boha, svojho Milovaného.

Diabol na túto láskou zaútočí tým, že napadne jej pilier – a tým je viera v lásku milovaného. Spochybni Boha, Jeho lásku a Jeho láskyplnú starostlivosť o človeka³. Vykresľuje Boha, ktorý nedáva

všetko, ktorý pred človekom skrýva to najvzácnejšie, ktorý človeka obmedzuje, utláča, ukracuje...⁴ Nevera plodí strach. Strach plodí ustarostenosť. A ustarostenosť plodí sebeckto. „Musím sa o seba začať starať sám, pretože Bohu a Jeho láske nemôžem veriť, je to určite len zákerný klam a ilúzia zo strany prefikáneho a rovnako sebeckého Boha,“ myslí si človek, zatiaľ čo trhá a chrúma osudné Ovocie zo Stromu⁵.

Tým sa rozbíja jednota lásky⁶. Človek stráca motiváciu milovať Boha a „starať sa o Boha“, o Božie veci. A aj keby ju ešte mal – nemá už na ňu ani dost miesta, ani dost priority. Musí sa v prvom rade starať o seba, o svoje prežitie, o svoj osud – Boh je pri najlepšej vôli na mieste druhom, občas aj nižšom. A už nemá kedy starať sa o Boha celým časom a celým bytím, veď väčšinu času, zdrojov a energie mu zaberá staranie sa o seba⁷. A tak sa Boh musí uspokojiť s tým, že človek aspoň občas pozdvihne hlas k modlitbe ako Adam s Evou⁸, či občas usporiada bohoslužbu a pri nej obetuje niečo zo svojho imania, ako Ábel s Kainom⁹.

To je koniec Raja. Miesto sa nemení, len už nie je Rajom. Vzajomná jednota lásky skončila. Človek sa vybral inou cestou, zablúdil hodne ďaleko od Boha – Starý Zákon práve slovom „zablúdiť“ popisuje hriech a jeho podstatu.

Ak ale Boh nie je v našom živote prítomný – potom po ňom ostáva veľké prázdno. Prázdno, ktoré musí byť zaplnené¹⁰.

Takže návyk života s Bohom a v Bohu z Raja je postupne nahrádzaný návykmi na svet: na jedlo... pitie... sexuálnu rozkoš... pohodlie... majetok... zábavu... bohatstvo... moc... slávu... nezávislosť... atď. Týmto vecami sa zaoberáme, nimi vyplňujeme prázdnotu v nás (ktorej sme dokonca našli aj meno a voláme ju *nuda* – Pascal ju považuje za podstatu a koreň Pekla a má pravdu).

Toto je teda onen *telesný spôsob života*, ktorý sme si v „novom svete“ tela-hriechu vytvorili. Stali sme sa na týchto veciach závislými, sme ich otrokmi, v honbe za slobodou sme sa zotročili. Nevieme a nedokážeme bez nich žiť.

A nad nami sa stále „vznáša“ Nebo. Ale toto **Nebo nám už je nesmierne cudzie. Pretože nič z týchto nám tak drahých a navyknutých vecí v Nebi nie je.** V Nebi sa neje. Nepije¹¹. Nese-

¹ „Milosťou krstu sme „v mene Otca i Syna i Ducha Svätého“ (Mt 28, 19) povolani mať účasť na živote Najsvätejšej Trojice „tu na zemi v temnote viery a po smrti vo večnom svetle.““ (KKC 265)

² „Potom Pán, Boh, vysadil na východe, v Edene, raj a tam umiestnil človeka, ktorého utvoril.“⁹ A Pán, Boh, dal vyrásť zo zeme stromom všetkých druhov, na pohľad krásnym a na jadenie chutným...“ (Gn 2,8-9 SSV)

³ „No had bol lstivejší ako všetky poľné zvieratá, ktoré urobil Pán, Boh, a vravel žene: „Naozaj povedal Boh: „Nesmiete jesť z nijakého rajského stromu!““² Žena odpovedala hadovi: „Z ovocia rajských stromov môžeme jesť, ale o ovocí stromu, ktorý je v strede raja, nám Boh povedal: „Nejedzte z neho, ani sa ho nedotýkajte, aby ste nezomreli!““⁴ - Tu povedal had žene: „Nie, nezomriete, ale Boh vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvoria sa vám oči a vy budete ako Boh, budete poznať dobro a zlo.““ (Gn 3,1-5 SSV)

⁴ „Adam a Eva... Majú strach z Boha, o ktorom si urobili falošnú predstavu ako o Bohu, ktorý je žiarlivý na svoje výsady“ (KKC 399)

⁵ „A žena videla, že strom je na jadenie chutný, na pohľad krásny a na poznanie vábivý, nuž vzala z jeho ovocia a jedla, dala aj svojmu mužovi, čo bol s ňou, a on tiež jedol“ (Gn 3,6 SSV)

⁶ „Keď počuli hlas Pána, Boha, ktorý sa za denného vánku prechádzal po záhrade, skryl sa Adam i jeho žena pred Pánom, Bohom, medzi stromami záhrady.“⁹ I zavolať Pán, Boh, Adama a povedal mu: „Kde si?“¹⁰ On odpovedal: „Počul som tvoj hlas v záhrade, nuž bál som sa, lebo som nahý, a preto som sa skryl.““ (Gn 3,8-10 SSV)

⁷ „Týmto hriechom človek dáva prednosť sebe samému pred Bohom a tým pohŕda Bohom: zvolil si seba proti Bohu...“ (KKC 398); „Smrteľný hriech – vážnym prestúpením Božieho zákona – ničí v srdci človeka lásku. Odracia človeka od Boha, ktorý je jeho posledným cieľom a jeho blaženosťou, a to tým, že človek dáva prednosť nejakému nižšiemu dobru pred Bohom.“ (KKC 1855)

⁸ „Adam potom poznal svoju ženu Evu a ona počala a porodila Kaina a povedala: „Získala som človeka od Pána.““ (Gn 4,1 SSV)

⁹ „Po nejakom čase Kain priniesol obeť Pánovi z poľných plodín.“⁴ Aj Ábel obetoval podobne z prvotín svojich oviec, z tých najkrajších.“ (Gn 4,3-4 SSV)

¹⁰ „Stvoril si nás pre seba Pane a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v Tebe“ (sv. Augustín)

¹¹ „Ved' Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj,“ (Rim 14,17 SSV) a „Jedlo je pre

xuje¹². Nehromadí majetok¹³. Neporiadajú zábavy, diskotéky ani veselice. Nehrá sa tam futbal. Nebuduje sa tam kariéra. Nebojuje sa tam o moc, ani nezápasí o prestíž. Žiadne súťaženie¹⁴. Dokonca tam ani neexistuje žiadna bezbrehá nezávislosť, po ktorej tak túžime¹⁵, len závislosť vzájomnej oddanej a bezbreho vernej lásky. Ale láska nám už nič nehovorí. My nemilujeme. Dokonca aj keď milujeme, tak nemilujeme – v skutočnosti si vo väčšine prípadov len uspokojujeme svoju potrebu samých seba vnímať ako „milujúcich“ a teda „dobrých“; či sa vyhýbame nepríjemnému pocitu z pohľadu na trpiacich, či sklamaných ľudí – takže im niečo dáme, niečo pre nich urobíme, aby sme sa na nich nemuseli pozeráť a aby nás ich bolesť a sklamanie neobťažovali. Navyše, získame zase ten dobrý pocit z toho, akí sme dobrí a súcitní a čo sme vykonali... Ale lásky v tom už veľa nie je¹⁶.

Takže pozeráme na Nebo a Nebo nám pripadá cudzie, nudné, nepochopiteľné, vskutku „pekelné“¹⁷. Toto je ten paradox, tá **neprekonateľná priepasť**¹⁸ medzi Nebom a Peklom: Tým, ktorí sú v Nebi a žijú Boží blažený život, pripadá Nebo ako Nebo – a Peklo ako desivé miesto neskutočnej bolesti a utrpenia. Ale nám, ktorí na predmestí Pekla (a tým je tento svet) žijeme, pripadá Nebo ako peklo, ako miesto neskutočnej nudy, prázdnoty a utrpenia. Ani tento svet... teda Peklo... nepripadá nám nijako nebeský. Vlastne uznávame, že je plný bolesti a utrpenia. Vlastne on pekelný je. Ale stále menej pekelný, než Nebo¹⁹. Takto to vidíme, kým v Pekle žijeme. A v tomto spočíva oná neprekonateľná priepasť. Pretože aj keby niekto opustil Nebo a zostúpil do sveta – svoje Nebo si nesie stále v sebe a so sebou a tak nemôže Nebo opustiť. Len Jeden to kedy urobil²⁰ – aby nám cestu do Neba otvoril. A zase tí, ktorí sú v

Pekle, nedokážu prekonať túto priepasť – jednoducho preto, že nechcú (Nebo im pripadá pekelnejšie, než Peklo, tak si teda volia Peklo) a nech by išli kamkoľvek, to svoje Peklo si takisto nesú v sebe a so sebou.

Jediný spôsob, ako prejsť z Pekla (sveta) do Neba je teda naša vlastná zmena, zmena mysle, srdca, obrátenie²¹. A ako sa to deje?

Prvým krokom je uverenie. To už vieme. Uverím Bohu, Uverím Jeho láske. A teda sa rozhodnem vrátiť k pôvodnému, nebeskému, Trojičnému modelu života, ktorý Ježiš zhrňuje v slovách: „*Nebud'te teda ustarostení a nehovorte: "Čo budeme jesť?" alebo: "Čo budeme piť?" alebo: "Čo si oblečieme?"*“³² *Veď po tomto všetkom sa zhŕňajú pohania. Váš nebeský Otec predsa vie, že toto všetko potrebujete.*“³³ *Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše*“ (Mt 6,31-33 SSV).

Ale tu prichádza problém, na ktorý reaguje Pavol práve tými slovami, ktoré sme citovali v samom úvode našej dnešnej úvahy.

V Nebi totiž nie je nič z toho, na čo sme tu, na zemi, navyknutí a na čom sme závislí. Ak by sme sa aj rozhodli týchto vecí vzdať – ostane po nich ohromná diera, prázdno v našom živote. Nedokážeme s takýmto prázdnom žiť. Ak ho niečím nezaplníme, vrátíme sa späť k týmto veciam. A oni nás spoľahlivo pripútajú späť, k svetu, k Peklu²².

Preto musíme nielen zanechať veci tohto sveta. My ich musíme niečím nahradiť. Musíme túto „dieru“ v našom bytí niečím naplniť. Čím? Bohom, samozrejme. Otázka ale je – ako? A odpoveď je zase v Raji. Človek v Raji žije v šťastnom a blaženom živote. Je zamilovaný do Boha. Je naňho upriamený a upnutý. Nie ako otrok na pána. Ani nie ako žobrák na svojho dobrodince. Ale ako milujúci na Milovaného, ako nevesta na Ženícha, ako syn na svojho Otca. A túto lásku vyjadruje dielom *spolustvoriteľstva*: spoločne s Bohom povznáša Záhradu Edenu k stále väčšej sláve a kráse, na radosť Milovanému a blaženosti milujúceho. A táto láska, prakticky uskutočňovaná, naplňa človeka, vrchovato, prekypujúco. Niet v ňom žiadnej prázdnoty, žiadnych dier...

K tejto plnosti nás znova prichádza volať Kristus²³. A veľmi jasne vysvetľuje aj spôsob, ako ju prijať: „*Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne.*“⁵ *Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť.*“⁶ *Ak niekto neostane vo mne, vyhodia ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria.*“ (Jn 15,4-6 SSV). Boh musí byť „naplnou“ našej prázdnoty. Ak ju nenaplní Boh – s tým nás neoslobodí od závislosti na „náhradných náplniach“ tohto sveta – budeme navždy otrokmi, neschopnými Neba²⁴. Preto bez Krista nemôžeme nič urobiť. Preto sa nikto z nás nemôže spasiť vlastnými silami, bez Boha a mimo Boha: pretože jedine v Bohu existuje Nebo, alternatíva sveta, život založený na blaženosti dokonalej lásky. Mimo Boha existuje už len sebestvo a teda Peklo. Preto žiadne New Age so svojim sloganom „Ty už si bohom a žiadneho boha okrem seba nepotrebuješ“, ani moderný sekularizmus, či nič podobné, nemôže človeka nijako oslobodiť. Iba Boh. bez Neho naozaj nedokážeme nič urobiť. Vôbec nič.

žalúdok a žalúdok pre jedlo." Boh však zničí jedno aj druhé" (1 Kor 6,13 SSV)

¹² „keď ľudia vstanú z mŕtvych, už sa ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi“ (Mk 12,25 SSV)

¹³ „Blázon! Ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahonobil, či bude?“ (Lk 12,20 SSV)

¹⁴ „Ale ak sa medzi sebou hrýziate a žeriete, dajte si pozor, aby ste sa navzájom neponížili.“¹⁶ *Hovorím však: Žite duchovne a nebudete splňať žiadosti tela.*“ (Gal 5,15-16 SSV)

¹⁵ „Ateizmus sa často zakladá na nesprávnom chápaní ľudskej slobody, ktorá zachádza až do odmietnutia akejkoľvek závislosti od Boha. No „uznávať Boha vôbec nie je v rozpore s dôstojnosťou človeka, lebo táto dôstojnosť má v samom Bohu svoj základ a svoje završenie.“ Cirkev vie „že jej poslanstvo je v súlade s najskrytejšími túžbami ľudskeho srdca.“ (KKC 2126)

¹⁶ „Ekonomovia James Andreoni a Justin Rao v nedávnej štúdií prichádzajú k záveru, že altruizmus vlastne nie je v rozpore so sledovaním vlastného záujmu. Altruizmus za istých okolností je sledovanie vlastného záujmu. Bádateľia tento jav označujú za „nečistý altruizmus“ - väčšina obdarovania, vrátane toho vianočného, je totiž podľa tejto teórie motivovaná rovnako sledovaním vlastného záujmu. Existujú pritom dva základné kanály, prostredníctvom ktorých sa nečistý altruizmus prejavuje. Prvý ja akási signalizácia voči sebe samému. Takýto človek síce sleduje svoj vlastný záujem, ako vo všeobecnosti predpokladajú ekonomické teórie. Na druhej strane ale chce veriť tomu, že takýmto sebcou nie je a je „lepším“. Druhým kanálom je ostych z pocity viny – ľudia jednoducho nechcú, aby očakávania druhých zostali nenaplnené. Skr azni jeden tento kanál ovšem nedochádza k prejavu autentického, rýdneho, čistého záujmu o blížneho. Prvý kanál pritom posilňuje napríklad cirkev a náboženské hnutia, ktoré morálnym apelom podporujú nielen veriacich, aby boli „lepšími“. Druhý kanál je zasa posilňovaný novodobými chrámami chrámami – nákupnými centrami.“ (Lukáš Kovanda, aktuality.sk), porov.: „Koneckoncu, copak není laskavé, když pomůžete svému sousedovi ci sousedce v utrpení nebo nekomu jinému, aby uvidel světlo? A tak vlastně všechny tyto pokusy o uzdravení nebo zmenení někoho nejsou jen naivní a neúspěšné; jsou sobecké a sebeukáživé. Boli mne, když mi přátelé cití bolest. Mohu-li udelat něco, co by je bolestí zbavilo, cítím se lépe. Mou nejzákladnější touhou, když se pokouším o uzdravení ci zmenu, je touha, abych se sám cítil lépe.“ (M. Scott Peck)

¹⁷ „Nech sú muky pekla akékoľvek, myslím že nuda v nebi by bola ešte horšia“ (Isaac Asimov, ateista)

¹⁸ „okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik - čo ako by chcel - nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám“ (Lk 16,26 SSV)

¹⁹ „Môj pozemský život, o ktorý som vtedy najviac stál, bol plný predpisov a zákazov. To, čo musím, bolo prevažne nepríjemné a nevábivé, a naopak, to, čo nesmiem, ma podnecovalo, lákalo, obohacovalo, vrušovalo. To prvé bola cesta do neba, to druhé, žiaľ, do pekla. Ale nebo bolo pre mňa nekonečne vzdialené, bezpohlavné, otravné a cesta doň nekonečne nudná a plná zbytočného, absurdného odriekania.“ (Miroslav Kusý, politológ, ateista)

²⁰ „Veď poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vo jeho chudobou obohatili.“ (2 Kor 8,9 SSV); „Ježiš nepoznal zavrhnutie, ako keby bol sám zhršiel. Ale vo vykúpiteľskej láske, ktorá ho

stále zjednocovala s Otcou, prijal nás v poblúdení nášho hriechu vo vzťahu k Bohu až natoľko, že na križi mohol v našom mene povedať: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?““ (Mk 15, 34).“ (KKC 603)

²¹ „aby sa od tmy obrátili k svetlu a od satanovej moci k Bohu, a tak dosiahli odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými vierou“ (Sk 26,18 SSV)

²² „Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce“ (Mt 6,21 SSV)

²³ „Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie“ (Jn 10,10 SSV) – v gr. perisso, prekypujúco, pretekajúco.

²⁴ „Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok.“³⁵ *A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn.*“³⁶ *Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní.*“ (Jn 8,34-36 SSV)

A ako sa teda potom deje ono „ostaňte vo mne a ja vo vás“? Všimnite si, že **Ježiš to dáva ako prikaz a úlohu nám. My sa teda musíme naučiť ostávať v Bohu.** Ako to teda urobiť?

1. Najprv Bohu **znova uveriť**: Jeho dobru, Jeho lásku, Jeho úprimnosti a priamosti, Jeho pozvaniu. Tak ako hriech začal neverou Bohu, obrátenie nutne začína znovu-uverením Bohu²⁵.

Táto viera nás zachraňuje zo sveta. Ak je totiž skutočným uverením, potom všetko ostatné je už len prostým dôsledkom tohto rozhodnutia uveriť Bohu.

2. **Obrátenie.** To je ovocie viery. Uveril som, že pozemské veci ma nikdy šťastným neurobia²⁶. Uveril som, že šťastným ma urobí Boží model života vzájomného darovania sa, o ktorom Ježiš hovorí už spomenuté: „*Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše*“ – teda ja sa budem starať o Boha a Božie diela a budem „*Milovať ... Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle*“ (Lk 10,27 SSV) – pretože Pán Boh rovnako miluje mňa a môžem sa spoľahnúť na Jeho lásku, v ktorej sa On stará o mňa. Rýdzi a číry Trojičný model života²⁷.

3. Jasne si pritom uvedomujem, že si **súčasne musím odvyknúť** od všetkých tých svetských a „telesných“ vecí, na ktoré som si za tie roky, čo som si nimi nahrádzal Boha, navykol.

Je to úplne rovnaké, ako pri športovcovi, napríklad: *dovtedy žil záhaľčivo, jedol nezdravé jedlá, flákal sa po nociach, žil si ako chcel. Keď teraz uveril, že má talent na veľké veci, keď uveril, že tieto veľké veci – triumfy a víťazstvá a šport samotný – sú lepšie, než to, čo žil doteraz, tak musí urobiť dve veci: Jednak začať zdravo jesť, disciplinovane žiť a tvrdo trénovať; jedna si musí od tých predchádzajúcich vecí odvyknúť. Ešte dlho ho to bude mocne svádzať a pokúšať vykašľať sa na drinu tréningu, vykašľať sa na disciplínu a robiť len to, na čo má momentálne chuť, namiesto ovsených vločiek a kurata vo vode si dávať koláče a slaninu a klobásy... Ak im podľahne, stratí všetko. Kým s nimi zápasí, je to drina. Až vtedy, keď si od nich úplne odvykne, keď už na ne ani nepomyslí – a keď ich miesto úplne zaplní sladká rozkoš námahy tréningu a eufória z víťazstiev a úspechov a z rastu samotného – až potom, v stave „životného prúdenia“²⁸, pohltený, naplnený tím, čo koná, v čírej radosi.*

Podobne aj my: Návyky svetského života v nás stále sú a spútávajú nás²⁹. Ak im podľahnem – odvedú ma od Boha a znova pripútajú k svetu³⁰. Kým s nimi zápasím, je to drina. Až keď ich úplne premôžem, keď úplne zmiznú z môjho života, tak dokonale, že si na ne ani nespomeniem a ani najmenej mi nijako nebudú viac chýbať – až vtedy som konečne pripravený na plnú radosť Neba³¹.

4. A ako tento stav dosiahnuť? Presne podľa Pavlovho návodu z úvodu dnešnej úvahy: **postupným a cieľavedomým nahrádzaním.** Na jednej strane sa učíme myslieť, žiť a konať *duhovne*.

²⁵ „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený“ (Mk 16,16 SSV), lebo „Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu“ (Hebr 11,6 SSV).

²⁶ „Okolo sa nenasycuje videním, ucho sa nenaplnia počúvaním“ (Kaz 1,8 SSV), „Kto miluje peniaze, nikdy nemá peňazí dostatok. Kto má rád nahromadený (majetok), nemá (dost) zisku. (Ale) aj to je marnosť.“ (Kaz 5,9 SSV) a pod.

²⁷ „Boh nám teda dáva „závdavok“ alebo „prvotiny“ nášho dedičstva: sám život Najsvätejšej Trojice, ktorý spočíva v tom, že milujeme, ako on miloval nás. Táto láska je princípom nového života v Kristovi, ktorý sa stal možným, lebo sme dostali silu Ducha Svätého“ (KKC 735).

²⁸ stav „flow“, v ktorom sme úplne pohltení tým, čo robíme a následne prežívame stav šťastia, eufórie, naplnenia,...

²⁹ „každý hriech, aj všedný, má za následok nezdravé pripútanie k stvoreniam, ktoré potrebuje očistenie“ (KKC 1472)

³⁰ „Na skale, to sú tí, čo počúvajú a s radosťou prijímajú slovo, ale nemajú korene, veria len na čas a v čase skúšky odpadajú.“ ¹⁴ Ktoré padlo do trnía, to sú tí, čo počúvajú, ale starosti, bohatstvo a rozkoše života ho postupne udusia a oni neprinesú úrodu.“ (Lk 8,13-14 SSV)

³¹ „Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť. ... Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu“ (Rim 8,13; 6,7 SSV)

Presúvať ťažisko nášho bytia, našej existencie z *telesných potrieb* (som hladný, som smädný, mám chuť na niečo dobré, chcem sa zabaviť, niečo mi lezie na nervy, chcem vyniknúť,...) na úroveň charakteristickú pre človeka (rozum vôľa a následne schopnosť lásky) a na tejto úrovni sa učím žiť duchovne: upnutý v láske na Boha, slúžiaci Bohu, patriaci Bohu, odvodzujúci od Boha svoju identitu, hodnotu, život, všetko³². Súčasne si ale rovnako cieľavedome *odvykáme* od svetských vecí, ktoré sme zanechali. Slovom Pavla: umŕtvujeme v sebe skutky tela. O tom je kresťanská askéza: o odvykaní si od sveta a tým od prehrávaní pút a reťazí, ktoré nás k svetu pútajú³³.

Toto je teda proces duchovného života:

• „Presťahovanie sa“ z „brucha do hlavy“, čiže presúvanie ťažiska nášho „ja“ od „telesných, svetských“ vecí na rovinu ducha, rovinu, v ktorej sme obrazom Boha, na rovinu rozumu, vôle, slobody a lásky.

• Presmerovanie sa od sveta smerom k Bohu, od sebeckta smerom k láske, od snahy využiť Boha k túžbe slúžiť Bohu v spoločnom diele a tým je Božie Kráľovstvo, čiže Cirkev, Nevesta Baránkova.

• Systematické využívanie askézy na to, aby sme si úplne odvykli od čohokoľvek časného a svetského, aby sme po tom nijako netúžili, aby nám to nijako nechýbalo, aby sme od toho boli úplne a dokonale slobodní. Naďalej to už len budeme využívať, ale nie naplňať sa tým – v zmysle onej *evanjeliovej chudoby*, ktorá veci využíva v miere nevyhnutnej na naše prežitie a našu prácu, dielo poslanie – ale už netuží po ich rozkoši, nenaplnia sa nimi³⁴.

• No a „diery“, ktoré po svetských veciach v našej myslí a našom živote ostávajú, ihneď zaplníme Bohom a službou Božiemu kráľovstvu.

A presne o to ide. Ak sme totiž na počiatku ako ľudia Boha opustili, potom diery po Bohu zaplätali svetskými vecami a žiadostivosťami, na ktoré sme si navykli, zabetónovali sme ich v sebe a oni sa stali bariérou, ktorá úplne znemožnila, aby v nás bol Boh, pretože už preň nebolo miesta – tak potom obrátenie, návrat, znamená konať presný opak: odstraňovať tieto „betónové vypchávk“ a záplaty sveta, a vzniknuté diery naplňať Bohom a službou Bohu, v Bohu a s Bohom – a navykať si cieľavedome na tento nový životný štýl až dovtedy, kým sa nezlomí aj posledná závislosť na svete a my, konečne slobodní, budeme navždy pohltení Trojičným životom Boha a Jeho blaženosťou. Čiže spasení. Amen.

Váš Inky

³² „Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi, ved' vzdáva vďaka Bohu; a kto neje, neje kvôli Pánovi a vzdáva vďaka Bohu.“ ⁷ Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; ⁸ lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi.“ (Rim 14,6-8 SSV)

³³ porov.: „Ti, ktorí jsou otroky vášně, jsou ti, které vidíme jako požitkáře, zbabelce, narkomany nebo pilce, ti, jichž litujeme nebo jimi pohrdáme. A tyto otroci si myslí, že jejich vášeň jsou oni. Chci se napít. Chci dýchat. Jejich identita je v jejich potřebách. A je snadné nad nimi získat moc. Stačí ovládnout jejich rozkoš nebo jejich bolest. ... Jakou máš nade mnou moc, když se tvého biče nebojím? Jsem tvůj otrok, když se nebojím, že ztratím rodinu? Poslouchám tě, oddané a bezvýhradně, protože jsem se rozhodl, že to budu dělat; znamená to, že jsem tvůj otrok? A když mě začneš nenávidět, že jsem svobodnější než ty, a poručíš mi, abych udělal něco, co neudělám, budu před tebou stát se svým vzdorem. Potrestej mne; sám jsem se rozhodl, když se nebojím, že ztratím trest. A jestli ten trest bude větší, než jaký jsem ochoten snést, sáhnu k takové síle, jaká je nutná, aby trestání ustalo, nic víc. Ale nikdy, ani krátkou chvíli, jsem nedělal nic jiného než to, co jsem se sám rozhodl dělat.“ (Orson Scott Card)

³⁴ V oblasti športu to pekne vyjadril jeden kulturista, keď povedal: „Jem kvôli živinám, nie kvôli chuti“ – túžbu po jedle a jeho chuti nahradil túžbou po úspechu. A tak viac ho chuť jedla a „kulinárstvo“ nijako nelákalo, bolo mu ľahostajné, zjedol hocičo, hlavne že to malo tie živiny, ktoré pre svoje svaly potreboval. Toto je rovnaký princíp, aký v kresťanstve žijeme, keď pre Boha netužíme po svete a jeho „radosiach“...